

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ	
Ек. №	49-354-01-65
Дата	15.1.06 2023 г.

11.05
11/2023

**До Председателя на
49-то Народно събрание**

Уважаеми Господин Председател,

На основание чл. 87, ал.1 на Конституцията на Република България и чл. 76, ал. 1 на ПОДНС, долуподписаните народни представители внасяме проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за водите (Обн., ДВ, бр. 67 от 27.07.1999 г., в сила от 28.01.2000 г., последно изм. и доп. ДВ, бр. 20 от 11.03.2022 г.).

Молим законопроектът да бъде представен за разглеждане и гласуване, съгласно установения ред в Правилника за организацията и дейността на Народното събрание (ПОДНС)

ВНОСИТЕЛИ: Росен Костурков
Георги Кирилов
Йордан Терзиев
Александър Ситков
Светлин Трифонов
Росица Данкова
Любен Убаков

ЗАКОН

за изменение и допълнение на Закона за водите

(Обн., ДВ, бр. 67 от 27.07.1999 г., в сила от 28.01.2000 г., последно изм. и доп.
ДВ, бр. 20 от 11.03.2022 г.)

§ 1. В чл. 119 се прави следното изменение и допълнение:

1. Чл 119 (4), предложение 2 се допълва и добива следния вид:

Чл 119 (4),2. санитарно-охранителни зони около водоземните съоръжения за питейно-битово водоснабдяване и около водоземните съоръжения за минерални води, използвани за лечение, профилактика, питейно-битови цели, бутилиране, хигиенни цели, спорт и отдих. Санитарно-охранителните зони се състоят от три пояса - най-вътрешен пояс I - за строга охрана непосредствено около водоизточника и/или съоръжението от човешки дейности, които могат да увредят ползваната вода; среден пояс II и външен пояс III.

2.. Чл 119 (5), се допълва и добива следния вид:

Чл 119 (5) Мерките за опазване на водните тела по ал. 4, т. 1, редът и начинът за определяне на санитарно-охранителните зони по ал. 4, т. 2, забраните, изискванията и ограниченията в техните граници се определят с този закон и наредбата по чл. 135, ал. 1, т. 6.

3. Създава се нова алинея 6 със следния текст:

(6) В горските територии, попадащи в санитарно-охранителните зони по ал. 4, т. 2, се въвеждат следните забрани и изисквания :

1. В горските територии, попадащи в Пояс II на санитарно-охранителните зони, по ал. 4, т. 2, се въвеждат следните забрани :

Забранява се провеждането на сечи, с изключение на отгледни сечи, принудителни сечи и санитарни сечи.

Отгледните сечи са с интензивност до 5 % за всяко отделно насаждение и се допускат веднъж на десетгодишен период.

Принудителните и санитарните сечи се провеждат на основание Закона за горите само при бедствия, пожари и каламитети и след задължително съгласуване с РИОСВ и кмета на населеното място, в чието землище попада насаждението.

Извозът на добитите обли дървени материали се извършва само с животинска сила или по въздух(с въжени линии).

Забранява се прокарване, възстановяване и ремонт на горски пътища, с изключение на такива за противопожарни нужди и такива за достъп до водоземните съоръжения . Пътищата за противопожарни нужди и за достъп до водоземните съоръжения се прокарват и ремонтират след предписание на компетентния орган.

2.В горските територии, попадащи в Пояс III на санитарно-охранителните зони се въвеждат следните изисквания:

При провеждане на отгледни сечи, не се допуска намаляване на пълнотата на насажденията под 0.7. Сечта може да се провежда максимум един път за десетгодишен период.

При провеждане на възобновителни сечи се прилагат само лесовъдски системи, осигуряващи постоянно горско покритие върху минимум 85% от територията на отделните насаждения, с възобновителен период над 40 години.Сечта може да се провежда максимум един път на десетгодишен период.

Принудителните и санитарните сечи се провеждат на основание Закона за горите само при бедствия, пожари и каламитети и след задължително съгласуване с РИОСВ и кмета на населеното място, в чието землище попада насаждението.

При среден наклон на терена в горското насаждение над 30 градуса , определен при горскостопанската инвентаризация , извозът на добитите дървени материали да се извършва само с животинска сила или по въздух(с въжени линии), без прокарване, възстановяване и ремонт на горски пътища.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. (1) До учредяването на санитарно-охранителните зони по чл.119, ал.4, т.2, около водоземните съоръжения за питейно-битово водоснабдяване и около водоземните съоръжения за минерални води, използвани за лечение, профилактика, питейно-битови цели, бутилиране, хигиенни цели, спорт и отдих се установяват буферни зони:

1.за повърхностни води:

а) по протежение на реката, на разстояние от водоземното съоръжение: 3 500 м нагоре срещу течението на реката и 50 м надолу по течението, широчина на буферната зона- по 1500 м от двете страни на реката, без да излиза от границите на водосбора.

б) в цялата акватория на язовира и бреговата ивица с широчина не по-малка от 500 м от границата на водния обект;

2. за подземни води - в радиус 1000 м от водоземното съоръжение.

(2) В буферните зони по ал.1 се прилагат забраните по чл.119, ал.5 и всички забрани и ограничения, въведени в чл 119, ал.6, т.1 за пояс II на санитарно-охранителните зони.

§ 2. С влизане в сила на този закон санитарно-охранителни зони по чл. 119, ал. 4, т. 2 се изключват от териториите , предоставени по сключените Договори за добив на дървесина , ако противоречат на някоя от забраните и изискванията на чл. 119 ал.6.,

§ 3. В срок от шест месеца от обнародването на този закон, компетентните органи превеждат съответните подзаконовите нормативни актове по неговото прилагане в съответствие със закона.

§4. Понятията: *отгледна сеч, възобновителна сеч, санитарна сеч, принудителна сеч, интензивност на сеч, възобновителен период, пълнота и среден наклон* са ползвани в смисъла на наредбата по чл.101.ал.3 (Наредба 8) и чл.18, ал.1 (Наредба 18) от Закон за горите.

§5. Там, където териториите на пояс II и пояс III се припокриват, се прилагат забраните и изискванията за пояс II, въведени в чл. 119, ал.6, т.1.

ВНОСИТЕЛИ: Росиц Костурков
Калоян Шишков
Йордан Терзиев
Александър Ангелов
Свилен Трифонов
Росица Жаждова
Любен Иванов

МОТИВИ

към Законопроекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за водите

Приемането на законопроекта се обуславя от необходимостта Република България да подсури своите водни запаси от питейна вода през XXI в. при условията на климатични промени и прогнозираното от климатолози и метеоролози засушаване за нашия регион.

Още през 2011 г. в одобрената от министъра на земеделието и горите „Програма от мерки за адаптация на горите в Република България към климатичните промени по зони на уязвимост“ се обръща специално внимание на интегрираното управление на горските водосбори с ограничаване на сечта.

Законопроектът си поставя за цел младите гори във вододайните зони да се отглеждат до достигане на зряла възраст и структура на вековна гора. Вековните гори са сравнително устойчиви в самовъзобновяващи се екосистеми с максимално много биомаса, притежаващи най-добри водоохранни функции, съхранявайки подземно водата дори през най-сухите периоди. Под 14 % от горите в СОЗ пояс II в България отговарят на възрастовия критерий за първи клас на водоохранност. Прокарването на гъста пътна мрежа за извоз на добитата едра дървесина предизвиква ерозия и замътняване на водите.

Извършените сечи през последните 15 години на много места обхващат голям дял от общата площ на санитарно-охранителните зони (СОЗ). Изведените вече сечи, включително възобновителните такива, имаха висока интензивност и прокарване на гъста мрежа от горски пътища, което доведе до оголване на огромни площи от територията на много СОЗ в България, на места изключително слабо възобновени поради затревяване. Поради тези дейности по провеждане на сечи в последните години, много от малките реки пресъхват през лятото в някои населени места остават без питейно водоснабдяване в продължение на няколко месеца всяка година (по сведения на ВиК операторите). През годините ВиК операторите забелязват и отчитат пряка връзка между изсичането на гори на територията на вододайните зони около повърхностните водоизточници и съответното намаляване на водоподававето към населените места.

В други случаи ВиК операторите забелязват влошаване качеството на подадената вода по показателя „мътност“ след интензивни валежи, в следствие на извършването на сечи и използването на тежка механизация в СОЗ.

Освен това, прокарването на горски пътища предизвикват ерозия, свличане на кални маси, което замърсява близки питейни водоизточници и водоземни съоръжения.

Отношение спрямо ПУРБ:

Обръщаме внимание, че в старите Планове за управление на речните басейни (ПУРБ) на четирите басейнови района в България, са предвидени мерки за опазване, съгласно Националния каталог от мерки'. В Приложение 1 към Каталога съдържа мерки, които се предлагат в зоните за защита на питейни води, по смисъла на чл. 119 а, ал.1, т.1 от ЗВ, в т.ч. са предвидени следните мерки:

Забрана за сечи, с изключение на санитарни и отгледни сечи, във водосбора на

водохващания от повърхностни води, предназначени за питейно битово водоснабдяване“

„ Извършване на отгледна сеч 1 път в периода на ПУРБ с интензивност:

до 30%, когато за питейното ВТ не е оценен висок ерозионен потенциал и не попада във водосбор на притоци в РЗПРН;

до 20%, когато за питейното ВТ е оценен висок ерозионен потенциал или попада във водосбор на притоци в РЗПРН;

- до 10%, когато за питейното ВТ е оценен висок ерозионен потенциал и попада във водосбор на притоци в РЗПРН. “

Тези мерки обаче се отнасят за едни по-широки и всеобхватни зони, каквито са зоните за защита на питейни води, по смисъла на чл. 119 а, ал.1, т.1 от ЗВ. Докато санитарно-охранителните зони (СОЗ) имат многократно по-тесен териториален обхват и са установени с нарочни актове само за някои питейни водоизточници, но не всички.

С настоящия законопроект целим да предвидим по-строга защита за вододайните гори, каквито са горите в СОЗ, както и по-строг контрол, чрез задължение за изпълнителната власт да приведе в съответствие съответните подзаконови нормативни актове.

Подзаконови нормативни актове:

Очаква се привеждане в съответствие със закона на Горскостопанските планове по смисъла на ЗГ, както и на Наредба № 3 от 16 октомври 2000 г. за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди, което е прерогатив на МОСВ, Министерство на земеделието и Министерство на здравеопазването.

Очаква се привеждане в съответствие със закона на Наредба № 8 от 05.08.2011 г. за сечите в горите, което е прерогатив на Министерство на земеделието.

Анализ за съответствие с правото на Европейския съюз:

Осигурява се по-добро изпълнение на чл. 7, т. 3 от Рамковата директива за водите, което гласи:

„Държавите-членки осигуряват необходимата защита на посочените водни тела с цел предотвратяване на влошаването на техните качества и намаляване нивото на пречистване за питейна вода. Държавите-членки могат да създадат охранителни зони за тези водни тела“

Законопроектът не съдържа разпоредби, свързани с въвеждането на актове на Европейския съюз (ЕС). Законопроектът не засяга и не противоречи на актове на ЕС.

ВНОСИТЕЛИ:

Росан Колев
Корнелия Кочанова
Йордан Терзиев

Александр Сидор
Свистун Григорьев
Росина Жукова
Любен Уваров

Предварителна оценка на въздействие към Законопроекта на Закона за изменение и допълнение на Закона за водите

Елементи:	Аргументация:
Основания на законодателната инициатива	Обществените отношения, свързани с опазване чистотата на питейните водоизточници, както и с гарантирането на водосбора и висок дебит във водните тела, които се използват за питейно-битово водоснабдяване.
Заинтересовани групи	<p>Всички граждани на републиката, по отношение на държавни тяхното право на здравословна околна среда по чл. 55 от Конституцията, както и във връзка с държавната закрила на здравето на гражданите по чл. 52, ал. 3 от Конституцията.</p> <p>Държавните горски предприятия, по смисъла на ЗГ.</p> <p>Дърводобивните предприятия.</p>
Анализ на разходи и ползи	Публични разходи за изпълнение на законопроекта не се очакват. Пропуснатите ползи за държавните горски предприятия в резултата на ограниченията за дърводобив се очаква да бъдат незначителни.
Административна тежест и структурни промени	Не са необходими административни промени, като закриване, сливане или създаване на нови административни или съдебни структури.
Въздействие върху нормативната база	<p>Очаква се привеждане в съответствие със закона на Горскостопанските планове по смисъла на ЗГ, както и на Наредба № 3 от 16 октомври 2000 г. за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди, което е прерогатив на МОСВ, Министерство на земеделието и Министерство на здравеопазването.</p> <p>Очаква се привеждане в съответствие със закона на Наредба № 8 от 05.08.2011 г. за сечите в горите, което е прерогатив на Министерство на земеделието.</p> <p>Не са необходими промени в други закони.</p> <p>Не се предвиждат изменения в регулаторни режими.</p>

I. Въздействие върху горския сектор на България:

По данни на ИАГ за 2020г. общата площ на горските територии в България е 4 270 995 ха.

От тях 981,5 ха попадат в санитарно – охранителна зона /СОЗ/ пояс I, 168 671.8 ха -в СОЗ пояс II, 305 541,6 ха – в СОЗ пояс III. Общият запас от дървесина в горите на България е 718,4 млн.м³. Годишният прираст е 13,56 млн.м³. Дърводобивът е 6,972 млн.м³ годишно, или 51,4 % от годишния прираст и 0,97% от общия запас.

Запасът в СОЗ, пояс II е 23,640 млн.м³, или 3,3% от общия запас, ползването е 283 366 м³ годишно, или 0,04% от общия запас, или 2% от годишния прираст за страната, и приблизително 4% от общия добив на дървесина годишно.

При въвеждането на ограничението, предвидено в проектозакона – до 5% интензивност на сечите, добитата дървесина в СОЗ, пояс II ще се редуцира до 118 200 м³. Разликата от 165 166 м³ ще се добави от неусвоения прираст в териториите извън СОЗ. Тази разлика представлява само 1,2% от годишния прираст, и 2,4% от годишния добив на дървесина. Извеждането на добива на тези количества извън границите на СОЗ няма да наруши досегашните практики по планиране и провеждане на сечите в горите, тъй като неусвоеният прираст е над 48% - 6,588 млн. м³ годишно.

По данни на МОСВ, към 2019 г., питейните водоизточници без учредени СОЗ са 49.3% от всички питейни водоизточници. В законопроекта е предвидено въвеждането на буферни зони около питейните водоизточниците без учредена СОЗ по критериите за пояс I и пояс II. Това предполага, след влизането на закона в сила, намаляване на интензивността на сечите допълнително в горски територии приблизително равни на тези в досегашните СОЗ пояс II.

Предвидените изисквания към лесовъдските практики в пояс III няма да доведат до намаляване на дърводобива, а само до по- равномерното му разпределение по площ.

Сумарно за пояс II и III на СОЗ в България, след влизане в сила на предвидените в законопроекта ограничения, 4.8 %/ около 330 000 м³ годишно / от добива на дървесина в страната ще се премести извън териториите на СОЗ. Поради големия неусвоен прираст това няма да доведе до намаляване на общия добив на дървесина и промяна на досегашните практики за планиране и провеждане на сечите за устойчиво управление на горите.

II. Въздействие върху водния сектор на България:

Изпълнявайки икономически, екологични и социални функции, горите в България, са от особено значение за устойчивото развитие на страната. Заемайки 38% от територията на страната, те са ключов фактор за формирането и поддържането на жизнената среда. Горите осигуряват и поддържат количеството и качеството на 85% от водния отток в страната.

Ограничаването на интензивността на сечите ще подобри значително водоохранните функции на горите в СОЗ, поради увеличаването на биомасата, увеличаване на влагоемкостта на горската постилка и почвата, намаляване на нежелания интензивен повърхностен воден отток, водещ до ерозия, затлачване на водоземните съоръжения, а при по-големи валежи, и до наводнения. Ще се забранят възобновителните сечи в СОЗ пояс II и все повече гори ще навлязат в оптимална водоохранна възраст – над 100 години. Като правило горските екосистеми достигат най-високия клас на водоохранност след 100-120 годишна възраст на гората. Възобновителните сечи водят до нежелано интензивно почвено изпарение, както и до драстично влошаване на водоохранните функции за период от 70-80 год. след сечта, което на фона на климатичните промени на практика е загуба на водоизточници завинаги.

Забраната за прокарване и ремонт на горски пътища ще намали значително риска от ерозия и замътняване на питейната вода от повърхностните водоизточници.

ВиК операторите ще имат достъп до по-голямо количество качествена питейна вода, доставяна гравитачно, без необходимост от сложни инсталации и технологии за пречистване. Ще се намали и използването на химически реагенти в пречиствателните станции за питейни води, както и количествата утайки за утилизация. Това ще намали оперативните разходи, влияещи върху ценообразуването на водата за питейно-битови нужди. Тези фактори ще доведат до повишаване консумацията на вода от чешмите и ще допринесат за намаляване на пластмасовите отпадъци.

Законопроектът ще отговори на нагласите на 91,8% от населението на България за ограничаване /и дори забрана/ на сечите във вододайните зони на питейните водоизточници, съгласно представително проучване на обществените нагласи, проведено в края на август 2022г. от Алфа Рисърч.

Законопроектът съответства и ще спомогне за постигане на целите на Директива 2000/60/ЕО на ЕП и ЕС за водите, както и запазване на биологичното разнообразие във водосборите и поречията на реките, използвани за питейно-битово водоснабдяване.

III. Превенция срещу безводие и наводнения:

През последните 20 години ясно е изразена тенденцията към повишаване на средните температури в страната. Валежите стават все по-

редки и все по-проливни / www.meteoblue.com/. Това прави водоохранните функции на горите критично важни. Целейки повишаването именно на тези функции на горските екосистеми, **законопроектът ще допринесе съществено за предпазване на населението както от безводие, така и от наводнения.**

ВНОСИТЕЛИ: *Роси Вестриков*
Кашаи Кирилов
Ивандан Терзиевски
Александър Андиев
Свирел Трифонов
Росица Иванова
Любен Иванов